

**Пропозиції**  
**до проекту Закону України**  
**«Про внесення змін до пункту 3<sup>2</sup> статті 15 Закону України «Про**  
**гуманітарну допомогу» щодо розширення переліку набувачів гуманітарної**  
**допомоги з метою забезпечення в період дії воєнного стану надання**  
**споживачам послуг з централізованого водопостачання та**  
**централізованого водовідведення»**  
*(реєстр. № 11155 від 08.04.2024 р.)\**

*Метою законопроекту є врегулювання на період дії воєнного стану можливості суб'єктів господарювання, які надають послуги водопостачання, водовідведення і належать до об'єктів критичної інфраструктури, бути набувачами гуманітарної допомоги.*

Положення законопроекту потребують доопрацювання з метою дотримання відповідності пропозицій нормам міжнародних актів, у тому числі законодавства Європейського Союзу (далі – ЄС), щодо гуманітарної допомоги та процедур здійснення гуманітарних операцій.

*Проектом пропонується* внести зміни до пункту 3<sup>2</sup> статті 15 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про гуманітарну допомогу», відповідно до яких перелік набувачів гуманітарної допомоги доповнити новими суб'єктами – підприємствами критичної інфраструктури у галузі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Гуманітарна допомога є короткочасною, надзвичайною і такою, що підтримує роботу базових служб порятунку держави там, де оголошена надзвичайна ситуація або відбувається збройний конфлікт. У контексті тривалої кризи можливим є вихід за межі гуманітарного реагування, тобто забезпечення постраждалих осіб предметами першої необхідності. Збільшення обсягу гуманітарного реагування дозволяє здійснення заходів цивільного захисту та підтримки на рівні громад цивільної та критичної інфраструктури для задоволення найкритичніших гуманітарних потреб в умовах війни, а саме забезпечення: гуманітарного захисту цивільного населення та об'єктів цивільної інфраструктури; рівноправного доступу до базових послуг. З-поміж іншого, до основних чинників, що призводять до загострення гуманітарної кризи, відносяться перебої постачання води або її відсутність.

Розглянувши законопроект, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Визначені законодавством ЄС механізми надання допомоги на випадок надзвичайних ситуацій, спричинених природою або людиною, – цивільний захист і гуманітарна допомога – є взаємодоповнюючими. У разі надання допомоги в межах цивільного захисту ЄС визначає і здійснює заходи підтримки, координуючи добровільні внески на допомогу в натуральній формі від держав-учасниць Механізму цивільного захисту ЄС (EU Civil Protection Mechanism)<sup>1</sup>. У разі застосування Механізму цивільного захисту для реагування на гуманітарні кризи в третій країнах Європейська Комісія забезпечує

---

<sup>1</sup> EU Civil Protection Mechanism. URL: [https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism\\_en](https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en)

взаємодоповнюваність та узгодженість дій із діями, які фінансуються відповідно до Регламенту про гуманітарну допомогу<sup>2</sup>. Якщо допомога в рамках Механізму цивільної допомоги сприяє гуманітарному реагуванню ЄС, особливо у складних надзвичайних ситуаціях, дії з надання допомоги базуються на чітко визначених потребах, із дотриманням гуманітарних принципів, принципів використання засобів цивільного захисту і військових ресурсів, як зазначено в Європейському консенсусі щодо гуманітарної допомоги. Таким чином, дотримання принципу відсутності комерційних намірів у використанні гуманітарної допомоги залишається пріоритетним.

Масштаби руйнувань об'єктів критичної інфраструктури, задіяних у централізованому водопостачанні та / або централізованому водовідведенні, є значними. Відповідно до Тимчасового порядку дій суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, ліцензування діяльності яких здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з відновлення об'єктів централізованого водопостачання та / або централізованого водовідведення, пошкоджених (зруйнованих) внаслідок бойових дій, у період дії в Україні воєнного стану<sup>3</sup> врегульовано відносини щодо відновлення суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначено джерела фінансування такого відновлення. До зазначених джерел віднесено гуманітарну допомогу.

Враховуючи це, з метою дотримання положень Директиви Ради 2009/132/ЄС щодо умов подальшого використання товарів, звільнених від розмитнення та оподаткування, імпортованих на користь постраждалих від стихійного лиха, пропозиції законопроекту доцільно доопрацювати в частині врегулювання обов'язкового цільового використання набувачем отриманої гуманітарної допомоги для відновлення водопостачання і водовідведення та визнання гуманітарної допомоги джерелом компенсації, що знижує витрати суб'єктів господарювання під час обґрунтування тарифів на послуги водопостачання та водовідведення.

*Види ризиків ухвалення законопроекту.*

Врахування зауважень дозволить уникнути таких ризиків прийняття законопроекту:

– неузгодженості положень законопроекту з актами міжнародного та європейського гуманітарного права;

---

<sup>2</sup> Directorate-General for European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. URL: [https://ec.europa.eu/info/departments/humanitarian-aid-and-civil-protection\\_en](https://ec.europa.eu/info/departments/humanitarian-aid-and-civil-protection_en)

<sup>3</sup> Тимчасовий порядок дій суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, ліцензування діяльності яких здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з відновлення об'єктів централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, пошкоджених (зруйнованих) внаслідок бойових дій, у період дії в Україні воєнного стану, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 427 від 03.05.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0427874-22#Text>

– правової невизначеності щодо порядку та умов використання набувачем гуманітарної допомоги, у тому числі щодо забезпечення її цільового використання;

– порушення принципу рівності підприємств різних форм власності щодо умов отримання прибутку (соціальних ризиків).

*Дослідницька служба  
Верховної Ради України*

*\* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*